

Slovensko društvo za filozofijo športa
in
Fakulteta za šport

KOLOKVIJ FILOZOFIJE ŠPORTA

Ponedeljek, 19. septembra 2016.

Ljubljana, Fakulteta za šport, Gortanova 22, predavalnica C.

***** KNJIGA POVZETKOV *****

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za šport

SLOVENSKO DRUŠTVO ZA FILOZOFIJO ŠPORTA

<http://www.filozofija-sporta.si/>

<https://www.facebook.com/filozofija.sporta>

PROGRAM

- 15.00 ***Pozdravni nagovor***
- 15.10 Mojca Gubanc
Ko šport postane vsestranski agens človekove aktivnosti
- 15.40 Roman Vodeb
Med nogometom in nogometologijo
- 16.10 ***Odmor***
- 16.30 Lev Kreft
Ali lahko Aristotel »naredi Bradburyja«?
- 17.00 Jernej Pisk
Ljubezen v športu
- 17.30 Dušan Macura
Telo kot prizorišče razvojnega spopada med kognicijo in motoriko
- 18.00 ***Zaključek***

POVZETKI

Mojca Gubanc

Ko šport postane vsestranski agens človekove aktivnosti

V članku se posvečam igranju vloge športa v moderni družbi, ki ga vidimo in doživljamo (ne)športniki, predvsem gledalci velikih športnih spektaklov (npr. olimpijskih iger), ter kako se jezik, ki ga govori velik športen spektakel, dotika slehernika (športni idoli, občudovanje vrhunskih športnih storitev, ki jih prinesejo velika športna tekmovanja). Kasneje »merljivo« športno pojmovanje, ki je povezano predvsem z dovršenimi gibalnimi storitvami na vrhunski ravni in je bolj ali manj izraženo numerično kot končni rezultat, prenesem na dožemanje športa/rekreacije/gibanja na raven, ki pa se ji lahko posveča vsak izmed nas, od konkretnega športnega izkustva do duhovne ravni podoživljanja gibanja v naravi, kamor sodi predvsem gornišstvo oz. izkušnje doživetja v gorah, ki jo lahko izrazimo tudi s pojmom planinstvo in alpinizem. Razmišljam tudi, koliko se posameznika dotakne vsakodnevni športni jezik (predvsem iz medijev), bodisi kot gledalca športnih dogodkov ali aktivnega udeleženca v neki »gibalni« dejavnosti, ki je tedensko priporočljiva za ohranjanje zdravja.

Ključne besede: šport, gornišstvo, filozofija športa, sociologija športa, smisel, transcendenca, prosti čas.

mag. Roman Vodeb

Med nogometom in nogometologijo

Strokovno nacionalno-televizijsko komentiranje tekem na zadnjem Evropskem prvenstvu v nogometu (bodisi Branka Zupana ali Nenada Protege) »zahtevnega« (beri: filozofsko razmišljujočega) gledalca ničesar posebnega ne nauči, z ničemer resnično pomembnim ne seznanj. Tako »klasično (dovolj) dobro« strokovno komentiranje televizijskim gledalcem o nogometu pove toliko, kot bi povedal malo bolj zgovoren (povprečen) nogometaš ali (tretjeligaški) trener (tudi kadetski ali mladinski). Namreč: opisovanje dogodkov na igrišču ni ravno višek nogometne oz. nogometološke stroke ... Ko neka ekipa zmagaja, v resnici ne zmagaja zato, ker je tako dobro oziroma učinkovito igrala in nadigrala svojega nasprotnika. Temeljno vprašanje je: ZAKAJ je tako dobro igrala?! Povprečen »strokovni« odgovor bi ob tej provokaciji šel v smer, da je tako dobro igrala zato, ker je trener dobro zastavil taktiko in strategijo igre, ali pa morda zato, ker je imela zmagovalna ekipa dobrega/kvalitetnega posameznika ali celo več njih. Takšna ohlapna in sivo-povprečna strokovna komentiranja in interpretiranja, torej opisovanja dogodkov na igrišču, so s filozofskega (in psihoanalitičnega) vidika, milo rečeno, slaba, celo patetična.

prof. dr. Lev Kreft, Oddelek za filozofijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani

Ali lahko Aristotel »naredi Bradburyja«?

»Narediti Bradburyja« je postala splošno uporabljana fraza po presenetljivi zmagi Avstralca Stevena Bradburyja v disciplini 1000 metrov v hitrostnem drsanju na kratki stezi na olimpijskih igrah v Salt Lake Cityju leta 2002. Vsi favoriti za osvojitev medalj so se tik pred ciljem zaleteli drug v drugega, in Bradbury, ki je varno prihajal iz ozadja, je prišel prvi v cilj. Heather L. Reid v šestem poglavju pod naslovom »Aristotelov petbojec« posebne številke revije *Sport, Ethics and Philosophy* (2010) to zmago komentira, da bi nekateri morebiti v tem videli zaslužen športno srečo, ki jo naklonijo bogovi, a Aristotel ne bi bil med njimi. Pa je to bila sreča? Naključje ali slučaj? Da bi se lotili razpravljanja o zvezi med tem dogodkom in Aristotelom, predlagam, da se najprej pogloblje seznanimo z značilnostmi hitrostnega drsanja na kratkih stezah in jih konkretiziramo s potekom Bradburyjeve športne kariere. To nam bo v drugem koraku omogočilo, da preidemo od Aristotelove etike, ki ne srečnim zmagam ne priznava herojskega pomena, k Aristotelovi *Fiziki*, in si ogledamo, kako pojasnjuje prisotnost naključja in slučaja in razliko med tem, kar se zaradi slučajnih dogodkov utegne zgoditi stvarjem in preostalim živim bitjem, in tem, kar se utegne po naključju pripetiti ljudem. Na tej poti bomo naleteli tudi na drugačno etično vrednotenje Bradburyjeve zmage, med drugim tudi s pomočjo različne vloge naključja in slučaja v tragediji in komediji.

Ključne besede: Steven Bradbury, Heather L. Reid, sreča, naključje, slučaj

dr. Jernej Pisk

Ljubezen v športu

Stari Grki in Rimljani so ljubezen poznali kot besedo mnogoterih pomenov: eros, agape, philia, caritas, amor... Ljubezen je predmet najvišjih človeških hrepenenj in veselja, pa tudi najhujših razočaranj in trpljenja. Toda, kaj ima ljubezen s športom?

Ne bo nas zanimal v družbi sicer prevladujoči, čustveni ali psihološki vidik ljubezni, pač pa filozofski, bistveni. Pogledali si bomo, kaj je skupnega različnim oblikam ljubezni ter kako se določene skupne in posamične značilnosti različnih oblik ljubezni kažejo v športu. Videli bomo, da je pravzaprav celoten šport prepojen z ljubeznijo, in da je prav ljubezen v športu tista, ki šport dela tako blizu človeku, tako privlačen.

Dušan Macura

Telo kot prizorišče razvojnega spopada med kognicijo in motoriko

Prispevek razgrinja razmerje med glavo in rokami oziroma med možgani in mišicami, z zornega kota filogenetskih pogojenosti in sodobnih znanstvenih (posebej nevroznanstvenih) opredelitev človekovih značilnosti ter njegovega ravnanja. Vse skupaj v kontekstu športa kot, glede vzorcev delovanja, najbolj reprezentativnega družbenega pojava.

doc. ddr. Joca Zurc, Fakulteta za šport Univerze v Ljubljani

Bilo je vredno – naredila bi še enkrat enako!: življenje v vrhunski ženski športni gimnastiki iz perspektive upokojenih in aktivnih slovenskih telovadk

Olimpijsko gibanje postavlja v ospredje varovanje zdravja športnikov in odpravo vseh morebitnih tveganj. K temu se pridružujejo tudi številni mednarodni dokumenti, na čelu s Konvencijo ZN o otrokovih pravicah. Pa vendarle vrhunski šport predstavlja določeno tveganje, zlasti ko v tekmovalno areno vstopajo nedorasli otroci. Eden izmed olimpijskih športov z najmlajšimi tekmovalkami v zadnjih štiridesetih letih je ženska športna gimnastika. Namen naše empirične raziskave je bil proučiti, kakšna je življenjska pot gimnastičark ter pogled trenerjev o primerni starosti otroka za vstop na treninge in tekmovanja. Kvalitativna raziskava, ki je bila izvedena na vzorcu 26 aktivnih in 11 upokojenih slovenskih telovadk ter 4 trenerjev, je pokazala, da bi intervjuvanke ponovile svojo pot, čeprav je bila ta zaznamovana s številnimi odrekanki, poškodbami in posledicami za zdravje. Trenerji so bili enotni, da starost otroka določa potek gimnastične kariere, njihova stališča pa so bila deljena glede dviga starostne meje na 18 let za vstop na članska tekmovanja. Raziskava prinaša 31 priporočil gimnastičnim klubom za uspešnejši pristop k delu z mladimi talentiranimi otroki.